

FAKTA & FÖRDOMAR OM HUND- OCH KATTMAT

Marie Sallander

Agronomie doktor, MSc, PhD

Sallander Pet Diet, Exercise & Health AB

Copyright Marie Sallander

Ätmönster & matsmältning

Typ av kost	Hund	Katt
	Köttätare/allätare. 75% av kosten från kommersiella foder. Ju större hund, desto mer från kommersiella foder.	Strikt köttätare
Antal måltider/dygn	65% äter 2 måltider som vuxen.	Många måltider, ofta 15-20 över dygnet
Mängd mat/måltid	Stor mängd, stor elastisk mage, kan öka 4ggr i storlek vid behov. 83% av svenska hundar äter begränsade mängder, ej fri tillgång mat.	Liten mängd, äter snabbt, ej lika elastisk mage
Smak	1700 smakiökar, känner sött, salt, sur, besk smak. Ofta lätt byta smak/foder	500 smakiökar, känner salt, sur, besk smak, ej sött smak. Ofta kräsen, vill ej byta smak/typ av foder
Saliv	Innehåller ej matspjåkande enzym (amylas)	Innehåller ej matspjåkande enzym (amylas)
Mage – matsmältning börjar, surt pH med saltsyra	Volym mellan 0,5-8 liter beroende på storlek på hund	Volym ca 0,3 liter
Tunntarmens längd	Ca 6ggr kroppslängden, mellan ca 1,7-6 m beroende på storlek	Tunntarm kortare, varierar mellan 1-1,7 m
Tjocktarmens längd	0,3 till 1 m	0,3 till 0,4 m

Exempel på fler skillnader mellan hund & katt

- Energi
- Protein
 - Taurin
- Fett
 - Arakidonsyra
- Vitaminer
 - Niacin
 - Pyridoxin (=vit B₆)
 - Vitamin A

Energi

Fett, kolhydrater & protein kan ge energi

- Katten behöver mer animalier/protein än hunden
 - inte för att proteinbehovet i sig är stort utan främst för att protein används som energi
- Hunden mer allätare, ofta mer kolhydrater i foder (ca 60-75% i torrfooder)
- Fett & kolhydrater som energikälla - protein används bara om överskott i fodret
- Protein omvandlas till glukos = ger energi
- Kan ej stoppas utan pågår ständigt hos katten

Protein - katten behöver tillföras aminosyran taurin i kosten – kan ej bilda i levern som hunden kan

- Taurin i princip bara i animaliska råvaror

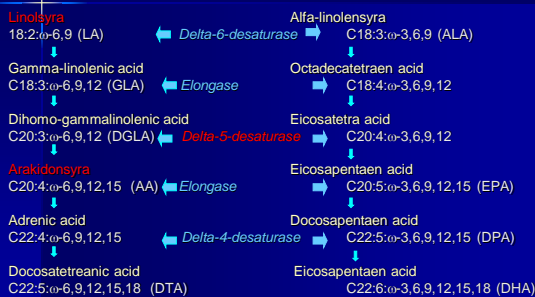
Taurininnehåll	Rått (mg/kg)	Tillagat (mg/kg)
Muskelvävnad från däggdjur	444	203
Lever (däggdjur)	181	113
Njure (däggdjur)	232	146
Muskelvävnad (höns)	337	229
Kycklingköttmjöl	-	969
Torsk	314	294
Tonfisk i vatten	-	681
Tonfisk i olja	-	572
Ägg torkat	-	57
Mjölk	51	-
Sojamejöl	-	spår

Fettsyror

omega-6

omega-3

Var finns ω -6 och ω -3?

Livsmedel	18:2 ω -6 (LA)	18:3 ω -3 (ALA)	20:4 ω -6 (AA)	20:5 ω -3 (EPA)	22:5 ω -6 (DTA)	22:6 ω -3 (DHA)	Tot ω -6	Tot ω -3
Lax	0,41	0,18	0,11	0,49	0,25	1,33	0,77	2,0
Sill	0,43	0,32	0,07	1,03	0,10	1,63	0,60	2,98
Nöt	0,08	0,01	0,03				0,11	0,01
Gris	0,12	0,01				0,01	0,13	0,02
Majsolja	55,7	1,24					55,7	1,24
Solrosolja	61,3	0,29					61,3	0,29

Ex på vad som kan hända om katten får vegetariskt/veganskt foder

- försämrad sammanklumpning hos blodplättarna/trombocyterna + onormalt få blodplättar
- leverförfettning
- inlagring av mineraler av njurarna
- honkatter kan få livsodugliga kattungar med dålig tillväxt
- dålig pälskvalitet, hud och sårhäkning

Vitaminomsättning - exempel på skillnader hund & katt

- **Niacin** – katten behöver ca 4 ggr mer än hunden - pga att de ej kan bilda niacin av aminosyran tryptofan som hundar kan
- **Pyridoxin (B₆)** – används då aminosyran tryptofan omvandlas till niacin. Eftersom katten bryter ner så mycket protein/aminosyror har den 3-4 ggr större behov än hunden.
- **Vitamin A** – hundar kan omvandla beta-karoten till vitamin A, vilket ej katten kan. Vitamin A finns endast i animalier.

Hundars – och katters näringsbiblar

Följ lagen och ge foder anpassat till rätt djurslag och livsstadie!

AAFCO (American Association of Feed Control Officials, USA) Motsv Jordbruksverket. Ges ut årligen, senaste 2019. Används i hela världen.

- Har höga säkerhetsmarginaler, särskilt på protein, visar bara en min-nivå

FEDIAF (European Pet Food Industry Federation, Bryssel) Utgiven t ex 2019.

- Nästan identisk med AAFCO

NRC (National Research Council, USA) Utgiven 1974, 1985 och 2006.

- Är den som nu anses som den senaste & med färsk data.
- Visar min, lagom & rekommenderad näringsnivå

Myt 1: Högt proteinintag orsakar skelettproblem - eftersom valpar växer för fort då de äter mkt protein

- Att växa "för" fort är ett problem som drabbar stora hundraser – delvis beroende på genetik och avel
- Nej, det är inte proteinet i sig, utan om man ger för mycket mat (energi) som gör att hunden växer för fort

Myt 2: Är det sant att man får klåda av för mycket protein?

- Nej, inte av mängden protein
- Man kan dock få klåda av en viss typ av protein om man är foderallergisk
- Om man har annan typ av allergi tex atopi (inandningsallergi) så kan rätt foder lindra allergin
- Ibland går det lättare med hemlagad hundmat jfr med dietfoder

Myt 3: Vid avvänjning ska valpar ha bara rått kött

- Helt ok att ge som topping i liten mängd till ett helfoder – för att få valpen att vilja smaka annat än modersmjölken
- Men om man BARA ger tex köttfärs under flera veckor:
 - Låg nivå av kalcium, hög nivå av fosfor i maten
 - Kan få *nutritional secondary hyperparathyroidism* (pga lågt kalciumintag, ev svagt skelett, hälta)
 - Tandlossning, skelettfrakturet, smärta
- Ge korrekt kost med ett helfoder avsett för valpar, inget sk vuxenfoder, inga extra tillskott av tex vitaminer el mineraler.

Myt 4: Hunden behöver extra matolja för pälsens skull

- Nej, har du ett bra foder behövs ej detta, ofta stora överskott av fett i foder.
- Kan också göra fodret obalanserat om du har en liten hund och det extra fettet blir en stor del av fodret. Då orkar hunden äta mindre av fodret, ger obalans.
- Fett ger mer än dubbelt så mycket energi som protein/kolhydrater per kilo, risk för övervikt!

Myt 5: Hunden kan inte ta upp kolhydrater – den är ju släkt med vargen

- Det finns särskilda mutationer i 10 gener som gör att hundar bättre kan bryta ner lättlösliga kolhydrater (stärkelse) än vad vargar kan
- Hundar kan leva på en kost med mycket kolhydrater i jämförelse med vargen

Myt 6: Hunden måste äta spannmålsfritt!

- Olika typer av kolhydrater tex potatis, ris, vete mm bra i tillagad form men ofta dålig smältbarhet råa
- Hundar kan leva på en kost med
 - mycket kolhydrater eller
 - i princip utan kolhydrater – man kan välja!

Myt 7: En extra dos vitaminer och mineraler kan inte skada

- Har man ett helfoder - ge ej extra, allt finns i fodret
- Lagar du hemlagat - då måste du lägga till vitaminer/mineraler
- Ge ej extra tex Kafomavit, Dogevit, fiskleverolja, färsk/torkad lever - innehåller mkt fettlösliga vit (tex vit A) och mineraler – ibland giftigt i höga doser
- Mineraler tävlar om att tas upp i kroppen – kan bli snedbalans mellan olika mineraler

Myt 8: Att ge extra C-vitamin är bra för hundens skelett

- C-vitamin förebygger eller botar ej skelettsjukdom hos hund
- Ej idé ge vit C i förebyggande syfte för att förebygga skelettsjukdom:
 - 500mg askorbinsyra gavs från avvänjning till 4,5 mån ålder till labradorer. Ingen skillnad i andelen skelettproblem. De som åt extra C-vit hade mer cirkulerade kalcium i blodet, vilket skulle kunna leda till ökad risk för skelettsjukdomar
- C-vitamin inte bara onödigt - utsöndras som oxalat i urinen, och höga koncentrationer kan bilda sk kalcium-oxalat-stenar i urinblåsan

Tack för uppmärksamheten!

Marie Sallander

Sallander Pet Diet, Exercise & Health AB

- www.sallanderconsulting.com – kolla kurser
- info@sallanderconsulting.com – maila ang hemlagat recept
- Facebook "Hundmatsdoktorn" – ställ din fråga om hund- och kattmat
- Facebook "Sallander Pet Diet, Exercise & Health"